

УТВЪРДИЛ,
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА УС НА ДФ"ЗЕМЕДЕЛИЕ"
МИНИСТЪР НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ: (П)
(Д-Р ГЕОРГИ ТАХОВ)

(Дата на утвърждаване: 10.04.2025 г.)
Протокол № 240/07.04.2025 г.

УКАЗАНИЯ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА СХЕМА НА ДЪРЖАВНА ПОМОЩ

„Помощ за компенсирание на разходите при отстраняване и унищожаване на мъртви животни“ през 2025 г.

I. ОБЩИ УСЛОВИЯ

1. Правно основание

1.1 Член 27, параграф 2, букви (д), (е) и параграфи 3, 4 и 5 буква (в) от Регламент (ЕС) 2022/2472 на Комисията от 14 декември 2022 година относно деклариране на някои категории помощи в секторите на селското и горското стопанство и в селските райони за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз.

1.2 Чл. 275, алинеи (4), (5) от Закона за ветеринарномедицинската дейност (ЗВД).

2. Цел на помощта

Помощта е насочена към животновъди микро-, малки и средни предприятия, по смисъла на Приложение I от Регламент (ЕС) 2022/2472 ¹.

Целта на помощта е подпомагане на земеделските стопани – животновъди, чрез предоставяне на субсидирани услуги за отстраняване и унищожаване на мъртви животни. Съгласно член 27, параграф 4 от Регламент (ЕС) 2022/2472 помощта се предоставя в натура и не може да включва директни плащания към бенефициерите.

3. Срок и дата на въвеждане на схемата

Помощта се прилага от датата на получаване на окончателния номер на помощта в регистъра на държавните помощи на Европейската комисия до 31.12.2029 г. съгласно чл. 64 от Регламент (ЕС) 2022/2472. Помощта е регистрирана под номер SA.107812 в Регистъра на държавните помощи на Европейската комисия.

4. Форма на помощта

Дейностите по отстраняване и унищожаване на мъртви животни се извършват под формата на субсидирани услуги от субекти, предоставящи услуги, свързани с отстраняването и унищожаване на мъртви животни, отговарящи на изискванията на Регламент (ЕО) № 1069/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 година за

¹ **Численост на персонала и финансови прагове при определяне на категориите предприятия**

1. В категорията на микро-, малките и средните предприятия (МСП) се включват предприятията, в които работят по-малко от 250 души и чийто годишен оборот не надхвърля 50 млн. евро и/или чийто годишен баланс не надвишава 43 млн. евро..

2. В рамките на категорията МСП „малко предприятие“ се определя като предприятие, в което работят по-малко от 50 души, чийто годишен оборот и/или чието годишно балансово число не надвишава 10 млн. евро.

3. В рамките на категорията МСП „микропредприятие“ се определя като предприятие, в което работят по-малко от 10 души, чийто годишен оборот и/или чието годишно балансово число не надхвърля 2 млн. евро.

установяване на здравни правила относно странични животински продукти и производни продукти, непредназначени за консумация от човека, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1774/2002 (ОВ L 300, 14.11.2009 г.) и Регламент (ЕС) № 142/2011 на Комисията от 25 февруари 2011 година за прилагане на Регламент (ЕО) № 1069/2009 на Европейския парламент и на Съвета за установяване на здравни правила относно странични животински продукти и производни продукти, непредназначени за консумация от човека, и за прилагане на Директива 97/78/ЕО на Съвета по отношение на някои проби и артикули, освободени от ветеринарни проверки на границата съгласно посочената директива (ОВ L 54, 26.2.2011 г.).

5. Интензитет и бюджет на помощта

5.1. Интензитет:

- а) до 100 % от разходите за отстраняване и унищожаване на мъртви животни, когато помощта се финансира от такси или задължителни вноски, предназначени за финансиране на унищожаването на такива мъртви животни, при условие че тези такси или вноски са ограничени само до сектора на месото и са наложени директно на този сектор;
- б) до 100 % за разходите за отстраняване и унищожаване на мъртви животни, когато въпросните мъртви животни задължително подлежат на изпитвания за ТСЕ или в случай на огнище на болест по животните, които са посочени в списъка на болестите по животните, съставен от Световната организация за здравето на животните, или за болестите по животните и зоонозите, изброени в Приложение III към Регламент (ЕС) № 2021/690 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁾.

5.2. Размерът на помощта за срока на нейното прилагане се определя ежегодно с решение на Управителния съвет (УС) на Държавен фонд „Земеделие“ (ДФЗ).

5.3. Бюджет на помощта за 2025 г.: 30 003 014 лв. с вкл. ДДС, в т.ч.:

5.3.1. Ресурс в размер на **4 003 014 лв.** с вкл. ДДС, предоставени с Решение на УС на ДФЗ, Протокол № 239 от 10.03.2025 г. за извършени дейности по събиране, транспортиране и обезвреждане на мъртви животни за **периода от 01.11.2024 г. до 31.12.2024 г.**

5.3.2. Ресурс в размер на **26 000 000 лв.** с вкл. ДДС, предоставени с Решение на УС на ДФЗ, Протокол № 240 от 07.04.2025 г., под формата на авансово плащане, за покриване на разходите по събиране, транспортиране и обезвреждане на мъртви животни **за календарната 2025 г.** За целта БАБХ подава заявление за плащане до ДФЗ с прогноза за очакваното изпълнение по схемата до края на 30.11.2025 г.

Съгласно член 7, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2022/2472: „Сумите за Данък добавена стойност (ДДС) не следва да са допустими за помощ, освен в случаите, когато не се възстановяват съгласно националното законодателство, свързано с ДДС.“

6. Допустими разходи:

Разходи по отстраняване и унищожаване на мъртви животни, както следва:

- събиране, транспортиране, съхранение и обезвреждане на мъртви животни от животновъдни обекти, регистрирани по реда на чл. 137 от ЗВД;
- събиране, транспортиране, съхранение и обезвреждане на мъртви животни по чл. 141, ал.1 от ЗВД както и на зародишни продукти, суровини и храни от животински произход, странични животински продукти и продукти, получени от тях по чл. 141, ал. 2 от ЗВД.

² Регламент (ЕС) 2021/690 на Европейския парламент и на Съвета от 28 април 2021 година за създаване на програма за вътрешния пазар, конкурентоспособността на предприятията, включително малките и средните предприятия, областта на растенията, животните, храните и фуражите, и европейската статистика (програма „Единен пазар“), и за отмяна на регламенти (ЕС) № 99/2013, (ЕС) № 1287/2013, (ЕС) № 254/2014 и (ЕС) № 652/2014 (ОВ L 153, 03.05.2021 г., стр. 1).

7. Недопустими разходи:

- Разходи при отстраняване и унищожаване на мъртви животни на животновъди, които не са микро-, малки и средни предприятия по смисъла на Приложение I от Регламент (ЕС) 2022/2472;
- Разходи за събиране, транспортиране, съхранение и обезвреждане на мъртви животни и на страничните животински продукти, добити при клане на животни в регистрирани животновъдни обекти - лични стопанства (чл. 275, ал. 6 от ЗВД);
- Разходи по събиране, транспортиране, обезвреждане, съхранение и преработване на странични животински продукти, получени в резултат на дейността, извършвана в областта на преработката на животински продукти. В случая физическите и юридическите лица, в резултат на чиято дейност се получават СЖП, заплащат на собствениците на обектите за обезвреждане разходите за събирането, транспортирането, обезвреждането и съхранението на СЖП по цени, договорени между тях (чл. 275, ал. 1, ал. 2 и ал. 3 от ЗВД);
- Разходи за събиране, транспортиране, съхранение и обезвреждане на мъртви животни и на страничните животински продукти, добити при клане на животни в животновъдни обекти в случаите по чл. 142, ал. 1 от ЗВД.
- Разходи за събиране, транспортиране, съхранение и обезвреждане на безстопанствени мъртви животни (чл. 133, ал. 1, т. 4 от ЗВД);
- Разходи за събиране, транспортиране, съхранение и обезвреждане на СЖП, добити при клане на животни, заклани за лична консумация, в обекти на собственици на животни, регистрирани по реда на чл. 137, ал. 1 от ЗВД.

II. РЕД ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ПОМОЩТА

1. Българска агенция по безопасност на храните (БАБХ) избира изпълнителите на услугите по събиране, транспортиране, съхраняване и унищожаване на мъртви животни съгласно националното законодателство.

1.1. БАБХ сключва договори с избраните по т. 1 субекти, предоставящи субсидираната услуга.

1.2. БАБХ контролира изпълнението на дейностите по т.6. на Раздел I от настоящите Указания, като създава организация за водене на отчетност на допустимите за подпомагане дейности и следи за изпълнението на всеки сключен договор с лицата по т.1, от настоящия Раздел.

2. БАБХ извършва преглед на съответните документи, изискуеми по схемата, удостоверяващи извършените допустими разходи по схемата за подпомагане, като съблюдава ползвателите на субсидираната услуга да са в обхвата за допустимост.

3. След осъществения контрол по т. 1 на Раздел III от настоящите указания за отчетния месец, БАБХ изплаща средства за покриване на разходите за извършени дейности по отстраняване и унищожаване на мъртви животни на изпълнителите по т. 1 на настоящия раздел.

4. За изплатените средства от ДФЗ на БАБХ по т. 5.3.2 на Раздел I от настоящите указания, **БАБХ предоставя на УС на ДФЗ отчет през месец декември на съответната година**, съдържащ информация за използването на помощта и изплащането на средствата на контрагентите по Раздел II, т. 1.

5. За изплатените средства от ДФЗ на БАБХ по т. 5.3.2 на Раздел I от настоящите указания, **БАБХ предоставя на ДФЗ отчет**, съдържащ информация и документи по т. 3 и т. 4., Раздел

IV от настоящите указания, с оглед доказване правомерното използване на помощта и удостоверяващи изплащането на средствата на контрагентите по Раздел II, т. 1.

III. КОНТРОЛ И ОТГОВОРНОСТИ

Контролът върху прилагането на схемата за държавна помощ се извършва от БАБХ и ДФ „Земеделие“, съобразно обхвата на техните компетенции.

1. Контрол, осъществяван от БАБХ

БАБХ упражнява цялостен контрол върху дейностите, свързани с настоящата схема, както и следи за отчитането, в това число за действително направените и допустими за подпомагане разходи, във връзка с извършените услуги по схемата.

Контролът върху прилагането на схемата за държавна помощ се извършва от БАБХ съобразно обхвата на компетенциите ѝ. БАБХ извършва проверка на предоставената информация от доставчика на субсидираната услуга и следи за спазване на принципа за пълнота, достоверност и актуалност. БАБХ следи за наличие на нарушения от страна на земеделските стопани по чл. 142, ал. 1 от ЗВД.

1.1. Проверки за спазване на правилата за държавната помощ:

БАБХ удостоверява (чрез отбелязване в потвърдителната бележка) спазване на изискването, че получателите на помощта са малки или средни предприятия по смисъла на член 2 от Приложение I от Регламент (ЕС) 2022/2472.

1.2. Проверки за допустимост на разходите:

1.2.1. Текущият контрол осъществяван от БАБХ се извършва на базата на проверка на реализираните (по договор) от доставчика на услугата дейности и е както следва:

1.2.1.1. проверка на потвърдителните бележки, в които следва да бъде отразено, дали натовареното мъртво/и животно/и и/или други СЖП е от обект лично стопанство или от икономически субект (животновъдна ферма) в случаите по чл. 275, ал. 4, т. 1 и ал. 6 от ЗВД;

1.2.1.2. проверка на потвърдителните бележки, в които следва да бъде отразено, дали натовареното мъртво/и животно/и и/или други СЖП произхожда/т от обект по чл. 275, ал. 4, т. 2 от ЗВД.

1.2.1.3. проверка за съответствие на отчетения от доставчика на услугата маршрут (издадените пътни листи) спрямо отстоянието до обекта, от който е постъпила заявката за събиране на материали по т. 6 от Раздел I на настоящите указания, както и чрез проверка за съответствие на идентификацията (регистрацията и техническата спецификация) на МПС по отношение на разходна норма на гориво за 100 км – извадкова проверка, когато това е приложимо;

1.2.1.4. проверка за наличие на запис на номер на ушна марка или чип в потвърдителните бележки – когато се касае за животни с индивидуална идентификация или поставена служебна ушна марка с червен цвят и индивидуален номер;

1.2.1.5. проверка за съответствие във ВетИС за актуален жизнен статус на животното/ните и приключено движение в екарисаж/инсинератор, които са отчетени от доставчика на услугата по заявен обект.

1.2.1.6. проверка на заявеното за заплащане количество материали по т. 6 от Раздел I на настоящите указания по потвърдителните бележки и записаното тегло в пункта за прием в екарисажа/инсинератора на база на претегляне;

1.2.1.7. проверка за съответствие между отчетен тонаж за всеки курс, (съобразно потвърдителните бележки) и товарен капацитет на МПС, извършило транспортирането;

1.2.1.8. проверка за наличие на декларация от земеделския стопанин, че е микро-, малко или средно предприятие по смисъла на член 2 от Приложение I от Регламент (ЕС) 2022/2472.

1.2.2. Последващият контрол, осъществяван от БАБХ включва:

1.2.2.1. проверка за съответствие във ВетИС за актуален жизнен статус на животното/ните и приключено движение в екарисаж/инсинератор, които са отчетени от доставчика на услугата по заявен обект.

1.2.2.2. проверка за издадени фактури за закупено гориво.

2. Контрол, осъществяван от ДФЗ

2.1. ДФ „Земеделие“ извършва административна проверка на документите, представени от БАБХ към отчета по т. 5 на Раздел II от настоящите указания.

2.2. ДФЗ контролира общата стойност на помощта по настоящата схема за държавна помощ да не надхвърля утвърдения годишен бюджет.

2.3. ДФ „Земеделие“ може да извършва последващ контрол по отношение на представените документи, удостоверяващи дейностите и извършените услуги от обхвата на схемата.

3. Отговорности

3.1. БАБХ възстановява получените от ДФЗ средства, ведно със законната лихва от датата на изплащането до деня на възстановяването им, когато се установи, че средствата, предоставени от ДФ „Земеделие“, са използвани нецелево.

3.2. Предоставените финансови средства по настоящата схема за държавна помощ имат характер на публично вземане. Принудително събиране на тези средства се осъществява от ДФ „Земеделие“ по реда на ЗПЗП, АПК и ДОПК.

IV. УСЛОВИЯ, СРОКОВЕ И НАЧИН НА ПЛАЩАНЕ

1. ДФ „Земеделие“ извършва плащане по предоставено от БАБХ заявление, до размера на утвърдения по схемата бюджет за съответната година.

2. След осъществения контрол от БАБХ по Раздел III от настоящите указания, БАБХ от получената сума от ДФЗ, в срок до 5 (пет) работни дни от предоставяне на отчет за извършените дейности от страна на изпълнителя по т. 1 на Раздел II от настоящите указания, заплаща на контрагентите парични средства за покриване на разходите за извършени дейности по отстраняване и унищожаване на мъртви животни по сключените договори по т.1.1, Раздел II от настоящите указания. Паричните средства се превеждат по банковите сметки на контрагентите по т.1.1 от Раздел II на настоящите указания.

3. След изплащане на средствата на БАБХ по т. 2 от настоящия Раздел, БАБХ предоставя на ДФ „Земеделие“ справка, придружена със съответните документи, удостоверяващи изплащането на средствата на контрагентите по Раздел II, т. 1.1., съгласно Приложение I. Справката се прилага към отчета по т. 4.2. от настоящия Раздел.

4. Документи за предоставяне и отчитане на помощта

4.1. Заявление по образец, подписано от изпълнителния директор на БАБХ за изплащане по т. 5.3. от Раздел I на настоящите указания.

4.2. БАБХ предоставя на ДФ „Земеделие“ отчет по Приложение III в срок до 5-то число на месец декември. Отчетът удостоверява действително извършените разходи по т. 6 на Раздел I от настоящите указания. Към отчета се прилагат:

4.2.1. Договори по т. 1.1. на Раздел II от настоящите указания и всички изменения, включително прекратяване или разваляне (предоставя се първоначално и при промяна, в случай че е допустима, съгласно чл. 116, ал. 1 от ЗОП);

4.2.2. Справка по т. 3 от настоящия Раздел.

С цел гарантиране увереност за ефективен и засилен контрол, в отчета изрично се декларира, че са изпълнени всички проверки и контроли, свързани с определяне на допустимите разходи по държавната помощ, както и че изплатеният ДДС е невъзстановим.

4.3. Отчетът по т. 4.2 от настоящия Раздел, се подава не по-късно от **05 декември 2025 г.**

4.4. В случай, че за извършените дейности до 30 ноември останат неизплатени средства от предоставените на БАБХ от ДФЗ по Раздел I, т. 5.3.2., БАБХ ги възстановява на ДФЗ в срок до **9 декември 2025 г.**

5. Когато при извършен последващ контрол по Раздел III., т. 1.2.2. се установи, че изплатената сума следва да се редуцира, се извършва:

5.1. При последващото изплащане на помощта, като разликата се прихваща от следващи плащания;

5.2. При последното плащане по съответния договор – за сметка на гаранцията по договорите с контрагентите по раздел II, т. 1.1.

V. СПАЗВАНЕ НА ПРАВИЛАТА ЗА ДЪРЖАВНИ ПОМОЩИ

1. Помощта съгласно тази схема е вид държавна помощ, предоставена при условията на правото на Европейския съюз.

2. Помощ по тази схемата не се предоставя, ако получателят на помощ е обект на неизпълнено разпореждане за възстановяване вследствие на предходно решение на Комисията, с което дадена помощ се обявява за неправомерна и несъвместима с вътрешния пазар.

Помощта съгласно чл. 1, параграф 4, буква „б“ на Регламент (ЕС) 2022/2472 не се прилага в случаите на помощ *ad hoc* в полза на предприятие - обект на неизпълнено разпореждане за възстановяване вследствие на предходно решение на Комисията, с което дадена помощ се обявява за неправомерна и несъвместима с вътрешния пазар.

3. Съгласно чл. 6, параграф 5, буква „е“ от Регламент (ЕС) 2022/2472 не се изисква доказване на стимулиращ ефект.

4. Помощта по тази схема може да се натрупва с:

- всякаква друга държавна помощ, доколкото тези мерки се отнасят до различни установими допустими разходи;
- всякаква друга държавна помощ във връзка със същите допустими разходи, които частично или напълно се припокриват, само ако това натрупване не води до надвишаване на най-високия интензитет на помощта или размер на помощта, приложими за тази помощ по силата на Регламент (ЕС) 2022/2472;
- с помощ *de minimis* за едни и същи допустими разходи, ако в резултат на това натрупване не се надвиши интензитетът или размерът на помощта, приложими за настоящата помощ съгласно Регламент (ЕС) 2022/2472.

5. Земеделски стопани, които не са микро-, малки или средни предприятия по смисъла на Регламент (ЕС) 2022/2472, нямат право на помощта. При неизпълнение на това задължение помощта става изискуема и подлежи на връщане, заедно със законната лихва от датата на получаването ѝ.

6. Публикуване и информация.

Във връзка с изпълнение на изискванията на член 9 от Регламент (ЕС) 2022/2472, на уебсайта на Министерство на земеделието и храните се поддържа актуален списък на държавните помощи, съдържащ информация за видовете помощи, период на подпомагане, правно основание, цел, форма и интензитет на помощта, както и препращане към официалния уебсайт на Комисията, където са публикувани всички държавни помощи (обобщена информация, в случаите на помощи освободени от нотификация, или решенията на ЕК относно съвместимостта с правилата за държавни помощи).

На уебсайта на предоставящия орган на държавни помощи в земеделието - Държавен фонд „Земеделие“ се публикуват указания за прилагане на всички държавни помощи в земеделието, попадащи в обхвата на груповото освобождаване, минималните помощи и други данни, необходими за наблюдението и прозрачността на държавните помощи.

При спазване изискването за прозрачност и публикуване на информацията, в съответствие с чл. 9, параграф 1, б. "в" от Регламент (ЕС) 2022/2472, на сайта на ДФ ”Земеделие” се

публикува информация за всяка отпусната индивидуална помощ, надхвърляща 10 000 EUR за бенефициери, извършващи дейност в първичното селскостопанско производство.

7. Наблюдение

В изпълнение на изискванията на член 13 от Регламент (ЕС) 2022/2472 за поддържане на подробни записи с информация и подкрепяща документация, чрез която може да се установи изпълнението на всички условия, определени в регламента, в Министерство на земеделието и храните се съхранява официална документация и информация относно изпратените уведомления до Европейската комисия, решенията на ЕК за схемите за държавна помощ, помощите, попадащи в обхвата на групово освобождаване, минималните помощи и други данни, необходими за наблюдението и прозрачността на държавните помощи.

Подробните записи с информация и подкрепяща документация, чрез които може да се установи изпълнението на всички условия, определени в Регламент (ЕС) 2022/2472, се съхраняват за период от 10 години от датата на предоставяне на последната помощ по схемата за помощ.

8. В съответствие с чл. 10 от Закона за държавните помощи ДФ „Земеделие“ е администратор на помощта по отношение на управлението и предоставянето ѝ. В съответствие с чл. 8, ал. 2 от Закона за държавните помощи дейностите по уведомяване, докладване и комуникация с Европейската комисия се осъществяват от министъра на земеделието и храните.

За МЗХ

Заместник-министър: (П)
Иван Капитанов

За ДФ ”Земеделие”

Изпълнителен директор: (П)
Ива Иванова